

Tjänsteutlåtande

Kommunkansliet

Till Kommunstyrelsen

Datum 2014-06-09

Dnr KS 2014/0188

Boendeprognos för Socialnämndens respektive Vård- och omsorgsnämndens målgrupper samt förslag om uppdrag till Vård- och omsorgsnämnden med anledning av boendeprognosen

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. ställa sig bakom boendeprognosen avseende Socialnämndens respektive Vård- och omsorgsnämndens målgrupper,

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

2. ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att inom budgetram genomföra en upphandling av en gruppboende enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten,
3. ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att i samråd med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning,

Bakgrund

Kommunen ska planera för att tillgodose de behov av bostäder som kommunmedborgarna har. Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att till Kommunstyrelsen påtala behov av bostäder för nämndens målgrupper.

Kommunstyrelsen har, utifrån sin uppsiktsplikt att i förekommande fall, till Kommunfullmäktige lämna förslag till beslut om nödvändiga insatser. Förslaget grundar sig på den boendeprognos som berörda facknämnder har behandlat. Prognoserna, som beskriver situationen 2014, är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor har tagit del av den boendeprognos som Socialförvaltningen har upprättat för det framtida behovet av bostäder för de målgrupper som Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för. Boendeprognosen är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Särskilt boende för äldre

Tjänsteutlåtande

Förutsatt att de projekt som nu pågår eller är planerade (Margretelund, Skånsta, Norrgårdsvägen, Ljusterö) genomförs, kommer behovet av platser inom särskilt boende för äldre att vara tillgodosett från år 2015 och ett antal år framåt. Samtliga projekt förutom Ljusterö (8-10 platser) är beroende av att privata aktörer genomför dem och att de privata aktörerna väljer att ansöka om att delta i kommunens valfrihetssystem.

Bostäder för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Antal personer som får beslut om vård och boende inom gruppen ökar. Ytterligare tillgång till boendeplatser inom kommunen skulle kunna ersätta vissa av dessa placeringar. Behov finns av både ett centralt boende med enskilda lägenheter och gemensamhetslägenhet och av ytterligare platser i gruppboende liknande det nystartade Skogstjärnan. Tomten som Skogstjärnan finns på ägs av Armada och det kan vara möjligt att bygga ytterligare bostäder där. Förvaltningen föreslår att Vård- och omsorgsnämnden tillsammans med Armada Fastighets AB undersöker den möjligheten.

Bostäder för personer med funktionsnedsättning

Här avses bostäder för personer som tillhör personkretsen enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och som har behov av boende. Redan i dagsläget finns ett underskott av bostäder. En del av det är synligt i och med rapporteringen ej verkställda beslut, en annan del syns ej då enskilda väljer att inte ansöka om insatsen (utan istället t ex bo hemma hos föräldrar eller med personlig assistans) eftersom de vet att det inte finns lägenheter att tillgå.

Underskottet på platser växer med tio per år. Det projekt som är färdigprojekterat, gruppboendestaden Hantverkaren i centrala Åkersberga är uppskjutet på grund av överklagad byggtreprenadupphandling och beräknas stå färdigt först 2015. Ytterligare en grupp- eller servicebostad, i nya bostadsområdet vid Söraskolan, planeras till 2016-2017.

Utöver dessa, behöver fler platser tillskapas snarast. Ett alternativ är att låta ett privat företag att bygga (skapa) en ny gruppboendestad. Det finns vårdföretag som har kontaktat socialförvaltningen med förfrågningar om behov av nybyggnation. En upphandling av platser med volymgarantier och lång avtalstid kan göra att sådana företag väljer att bygga och driva verksamhet inom kommunen. Det är då företagen som är huvudman för verksamheten. En sådan process kan ta 2-3 år, beroende på vilka förutsättningar som finns för företagen vad gäller tomter och bygglov.

För att tillgodose behovet av bostäder för målgruppen inom LSS föreslår förvaltningen att en upphandling genomförs, där gruppboendestadsplatser inom kommunen upphandlas med lång avtalstid och med volymgaranti som täcker samtliga lägenheter i gruppboendestaden. Detta för att de projekt som kommunen planerat sedan tidigare inte är tillräckliga.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Vård- och omsorgsnämnden 2013-11-26 Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper VON § 288

Socialnämnden 2013-12-12, Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper SN § 252

Vård- och omsorgsnämnden 2014-05-27 Behov av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper § 5:7

Tjänsteutlåtande

Bilagor

1. Boendeprognos, Behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, daterad 2013-11-15
2. Utdrag ut Vård- och omsorgsnämnden protokoll 2013-11-26 VON § 288
3. Utdrag ur Socialnämndens protokoll 2013-12-12 SN § 252
4. Utdrag ur Vård- och omsorgsnämndens protokoll 2014-05-27 SN § 5:7

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Frimé
Kanslichef

Expedieras

Kommunstyrelsen

VON § 5:7

Dnr. VON 2014/0052-749

Utdrag: KS, akt

Behov av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper**Ärende**

Ärendet sammanfattar behovet av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper baserat på boendeprognos 2013.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2014-05-15.

Yrkande

Mikael Ottosson (KD) yrkar bifall till punkterna 1 och 2 i beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en upphandling av en gruppbostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten, samt att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppbostad för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Jörgen Palmberg yrkar avslag på punkt 1 i beslutsförslaget och bifall till punkt 2 i beslutsförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkande eller Jörgen Palmbergs (S) yrkande avseende punkt 1 i beslutsförslaget. Votering begärs och genomförs avseende punkt 1 i beslutsförslaget med ja-röst för bifall till punkt 1 i beslutsförslaget och nej-röst för avslag på punkt 1 i beslutsförslaget. Voteringen utfaller med 8 ja-röster och 3 nej-röster innebärande att Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkande avseende punkt 1 i beslutsförslaget. Ordföranden frågar därefter om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) och Jörgen Palmbergs (S) yrkanden avseende punkt 2 i beslutsförslaget och finner att så är fallet.

Särskilt yttrande

”Vi Socialdemokrater yrkade på avslag till beslutsförslag 1 på ärende 6. Anledningen är att vi anser att gruppbostad inom LSS skall ägas till 100 % av kommunen. Orsaken till detta är att vi måste säkerställa att invånarna med funktionsnedsättningar i Österåkers kommun alltid får sina behov av gruppbostad tillgodosedda. Det är endast genom kommunalt ägd fastighet som man kan garantera att behovet kan tillgodoses.

Forts. nästa sida

Forts. VON § 5:7

Om man släpper detta till den sk. privata marknaden är man i händerna på marknadskrafterna. Vi är oerhört rädda för att våra medborgare med funktionsnedsättning blir en bricka i marknadsspelet. Vi är inte beredda att utsätta denna grupp för risker som vi sett inom skolområdet (John Bauer).”

För S gruppen
Jörgen Palmberg

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en upphandling av en gruppbostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten.
2. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppbostad för personer med psykisk funktionsnedsättning.

M.O JP

VOTERINGSLISTA FÖR VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Ledamöter	Närv	Tjg	Vot §			Vot § 5:7			Vot §			
			Ja	Nej	Avst	Ja	Nej	Avst	Ja	Nej	Avst	
<i>Ordinarie</i>												
KD Mikael Ottosson, ordf.		✓				✓						
M Christina Funhammar 1:e v ordf.		✓				✓						
M Ulf Ellnebrant		✓				✓						
M Birgitta Netterström		✓				✓						
M Kim Skerving		✓				✓						
FP Monica Kjellman		✓				✓						
ÖP Ingrid Jacobsen		✓										
S Jörgen Palmberg, 2:e v ordf.		✓					✓					
S Cecilia Ringstedt		✓					✓					
V Daniel Lagunas		✓					✓					
RP Christer Pehrsson		—										
<i>Ersättare</i>												
M Josefine Radonné	—											
FP Kerstin Nilsson	✓	✓				✓						
C Len Blomgren	—											
KD Fred Ståhlgren	✓	✓				✓						
S Carlos Núñez	✓											

zuber
rister

ers.
ingrid

8 3

Ordning för inkallande av ersättare

M: M FP C KD ÖP
 FP: FP M C KD ÖP
 KD: KD C ÖP M FP
 C: C KD ÖP FP M
 ÖP: ÖP C KD M FP
 S: S MP V
 RP: RP KD
 MP: MP S V
 V: V MP S

M.O JB

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2014-05-15

Dnr VON 2014/0052-749

Behov av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper

Sammanfattning

Ärendet sammanfattar behovet av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper baserat på boendeprognos 2013.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. Att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en upphandling av en gruppboende enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten.
2. Att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden fattade 2013-11-26 beslut om att översända en boendeprognos för socialtjänstens målgrupper till Kommunstyrelsen. I boendeprognosen beskrivs behov av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper äldre personer, personer med psykiska funktionsnedsättningar, och personer med funktionsnedsättningar. Avsikten med boendeprognosen är att vara underlag för kommunens boendepanering.

Detta ärende beskriver situationen 2014.

Förvaltningens slutsatser

Särskilt boende för äldre

Förutsatt att de projekt som nu pågår eller är planerade (Margretelund, Skånsta, Norrgårdsvägen, Ljusterö) genomförs, kommer behovet av platser inom särskilt boende för äldre att vara tillgodosett från år 2015 och ett antal år framåt. Samtliga projekt förutom Ljusterö (8-10 platser) är beroende av att privata aktörer genomför dem och att de privata aktörerna väljer att ansöka om att delta i kommunens valfrihetssystem.

Bostäder för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Antal personer som får beslut om vård och boende inom gruppen ökar. Ytterligare tillgång till boendeplatser inom kommunen skulle kunna ersätta vissa av dessa placeringar. Behov finns av både ett centralt boende med enskilda lägenheter och gemensamhetslägenhet och av ytterligare platser i gruppboende liknande det nystartade Skogstappan. Tomten som Skogstappan finns på ägs av Armada och det kan vara möjligt att bygga ytterligare bostäder där. Förvaltningen föreslår att Vård- och omsorgsnämnden tillsammans med Armada Fastighets AB undersöker den möjligheten.

Tjänsteutlåtande

Bostäder för personer med funktionsnedsättning

Här avses bostäder för personer som tillhör personkretsen enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och som har behov av boende. Redan i dagsläget finns ett underskott av bostäder. En del av det är synligt i och med rapporteringen ej verkställda beslut, en annan del syns ej då enskilda väljer att inte ansöka om insatsen (utan istället t ex bo hemma hos föräldrar eller med personlig assistans) eftersom de vet att det inte finns lägenheter att tillgå.

Underskottet på platser växer med tio per år. Det projekt som är färdigprojekterat, gruppboenden Hantverkaren i centrala Åkersberga är uppskjutet på grund av överklagad byggentreprenadupphandling och beräknas stå färdigt först 2015. Ytterligare en grupp- eller servicebostad, i nya bostadsområdet vid Söraskolan, planeras till 2016-2017.

Utöver dessa, behöver fler platser tillskapas snarast. Ett alternativ är att låta ett privat företag att bygga (skapa) en ny gruppboende. Det finns vårdföretag som har kontaktat socialförvaltningen med förfrågningar om behov av nybyggnation. En upphandling av platser med volymgarantier och lång avtalstid kan göra att sådana företag väljer att bygga och driva verksamhet inom kommunen. Det är då företagen som är huvudman för verksamheten. En sådan process kan ta 2-3 år, beroende på vilka förutsättningar som finns för företagen vad gäller tomter och bygglov.

För att tillgodose behovet av bostäder för målgruppen inom LSS föreslår förvaltningen att en upphandling genomförs, där gruppboendeplatser inom kommunen upphandlas med lång avtalstid och med volymgaranti som täcker samtliga lägenheter i gruppboenden. Detta för att de projekt som kommunen planerat sedan tidigare inte är tillräckliga.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Vård- och omsorgsnämnden 2013-11-26 Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper VON § 288

Anne Simmasgård
Socialchef

Sara Eriksson
Sakkunnig inom funktionshinder

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2013-11-15

Dnr 2013/0063-01

Till Socialnämnden

Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden ställer sig bakom boendeprognoserna avseende Socialnämndens målgrupper
2. Socialnämnden översänder boendeprognoserna till Kommunstyrelsen

Bakgrund

Kommunen ska planera för att tillgodose de behov av bostäder som kommunmedborgarna har. Socialnämnden ansvarar för att till Kommunstyrelsen påtala behov av bostäder för nämndens målgrupper.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen har upprättat prognoser för det framtida behovet av bostäder för de målgrupper som Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för. Prognoserna är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Bilagor

Boendeprognos, Behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, daterad 2013-11-15

Anne Simmasgård
Socialchef

Sara Eriksson
Sakkunnig inom funktionshinder

Expedieras

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltning

Datum 2013-11-15

Dnr VON 2013/0070-1

Till Vård- och omsorgsnämnden

Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom boendeprognoserna avseende Vård- och omsorgsnämndens målgrupper
2. Vård- och omsorgsnämnden översänder boendeprognoserna till Kommunstyrelsen

Bakgrund

Kommunen ska planera för att tillgodose de behov av bostäder som kommunmedborgarna har. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att till Kommunstyrelsen påtala behov av bostäder för nämndens målgrupper.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen har upprättat prognoser för det framtida behovet av bostäder för de målgrupper som Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för. Prognoserna är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Bilagor

Boendeprognos, Behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, daterad 2013-11-15

Anne Simmasgård
Socialchef

Sara Eriksson
Sakkunnig inom funktionshinder

Expedieras

Kommunstyrelsen

Boendeprognos

Behov av bostäder för Socialnämndens och
Vård- och omsorgsnämndens målgrupper

2013-11-15

• Antagen av Socialnämnden 2013-12-12

• Antagen av Vård- och omsorgsnämnden 2013-11-26

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Bakgrund.....	4
3. Förutsättningar.....	4
3.1 Kommunens mål.....	4
3.2 Kommunens ansvar.....	5
4. Befolkningsprognos	5
5. Särskilt boende för äldre (SÄBO).....	7
5.1 Bostäder för äldre.....	7
5.2 Kommunens förutsättningar	7
5.3 Behov av särskilt boende	9
5.4 Prognos.....	11
5.5 Jämförelse med tidigare prognos	11
6. Bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning	12
6.1 Bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning.....	12
6.2 Kommunens förutsättningar	12
6.3 Behov av bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning	12
6.4 Prognos.....	14
6.5 Jämförelse med tidigare prognos	14
7. Bostad med särskild service enligt LSS.....	15
7.1 Bostäder enligt LSS för personer med funktionsnedsättning.....	15
7.2 Kommunens förutsättningar	15
7.3 Behov av bostäder enligt LSS.....	17
7.4 Prognos.....	18
7.5 Tidigare prognos	19
8. Behov av bostäder inom individ- och familjeomsorg.....	20
8.1 Bostäder för personer inom individ- och familjeomsorgen	20
8.2 Kommunens förutsättningar	20
8.3 Behov av bostäder för personer inom individ- och familjeomsorgen	21
8.4 Prognos.....	21
8.5 Tidigare prognos	22

I. Sammanfattning

Behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper sammanfattas nedan. Socialnämnden har ansvar för vad som i lag sägs om socialnämnd, förutom omsorgen om äldre och personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar (tabell D-F). Det är Vård- och omsorgsnämnden som har ansvar för dessa målgrupper (tabell A-C).

Bakgrund till respektive uppgifter i tabellerna finns redogjorda för i avsnitt 5-8.

Tabell A, Prognos för behov av särskilt boende för äldre

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal beslut	232	241	247	258	269	283	297	311	327	346
Ökning per år		9	6	11	11	14	14	14	16	19
Ackumulerad ökn		9	15	6	37	51	65	79	95	114

Tabell B, Prognos för behov av bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning

	2013	2016	2018	2020	2022
Summa	37	44	45	47	47
Ökning per år	--	7	1	2	0
Ackumulerad ökn	--	7	8	10	10

Tabell C, Prognos för behov av LSS- bostad

	Läge	Behov				
	2013	2013	2016	2018	2020	2022
Summa	118	141	171	191	214	232
Ökning per år	--	23	30	20	23	18
Ackumulerad ökn	--	23	53	73	96	114

Tabell D, Behov av lägenheter för Socialnämndens målgrupper individ- och familjeomsorg

	2013	2016	2018	2020	2022
Antal lägenheter totalt*	55	58	60	62	63
Behov av nya lägenheter per år	20	25	26	28	28

* Baserat på ett in- och utflöde via omvandling av andrahandskontrakt till förstahandskontrakt

Tabell E, Behov av gruppboende och träningsboende för ensamkommande barn

	2013	2016	2018	2020	2022
Gruppboende ensamkommande barn	9	15	15	15	15
Ökning	--	6	0	0	0
Träningsboende ensamkommande barn	4	8	8	8	8
Ökning	--	4	0	0	0

Tabell F, Behov av gruppboende för äldre med missbruk

	2013	2016	2018	2020	2022
Gruppboende äldre m missbruk	0	6	6	6	6
Ökning	--	6	0	0	0

2. Bakgrund

Syftet med en boendeprognos är att ge ett underlag för kommunen i planeringen av den framtida försörjningen av bostäder för de kommunmedborgare som omfattas av rätten att via socialtjänsten få stöd med sin boendesituation. Detta gäller särskilt boende för äldre, bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning, samt övriga bostäder förmedlade enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Det är Kommunstyrelsen som har ansvar för den övergripande planeringen i kommunen och som är kommunens ledningsorgan avseende lokalplanering.

Socialförvaltningen redovisar i denna boendeprognos behov och förändringar vad gäller förvaltningens målgrupper som en del i Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens ansvar för att delta i samhällsplaneringen. När bostadsplaneringen brister i de avseenden som påverkar socialtjänstens målgrupper påverkas de ansvariga nämnderna då fler kommuninvånare får tillkommande stödbehov kopplade till just boendesituationen. Det blir också svårt att tillgodose behov av strukturerade och förutsägbara insatser, som t ex gruppbostad.

3. Förutsättningar

3.1 Kommunens mål

Österåkers kommuns vision är att ”Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i, samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet.”

Kommunfullmäktige har beslutat fyra mål för mandatperioden 2011-2014:

- Österåker ska vara bästa skolkommun i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade

- Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service
- Ekonomi i balans

3.2 Kommunens ansvar

Enligt bostadsförsörjningslagen (SFS 2000:1383 med tillägg SFS 2002:104) ska varje kommun planera bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. En bostadsförsörjningsplan för åren 2014-2024 är under framtagande i kommunen.

Lagen innebär att kommunen ska ha en strategi för bostadsbyggandet och för hur olika typer av boende ska utvecklas. Vid planeringen ska hänsyn tas till geografisk placering, service och kommunikationer, tillgänglighet och målgrupp. Graden av modernitet i befintligt bostadsbestånd ska också beaktas. Vid planering av nya bostäder riktade till specifika målgrupper ska hänsyn tas till att de ska vara integrerade på ett naturligt sätt i nya bostadsområden. De boende ska inte bli isolerade utan ska på ett enkelt sätt kunna delta i samhällslivet.

Socialnämnden, eller motsvarande, har enligt socialtjänstlagen som uppgift att medverka i samhällsplaneringen och delta i arbetet för att en god samhällsmiljö för alla medborgare skapas. Detta innefattar en skyldighet att främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning. Det finns också ett särskilt ansvar för boende för vissa grupper som möter svårigheter i sin livsföring. Detta förändrar dock inte Kommunstyrelsens ansvar för den kommunala planeringen vad gäller boendefrågor.

4. Befolkningsprognos

Hur befolkningsmängd och -sammansättning utvecklas i Österåkers kommun påverkar socialtjänstens arbete.

Andelen äldre personer påvisar med en hög grad av förutsägbarhet behovet av antalet platser i särskilt boende för äldre. Vad gäller omsorgen om personer med

funktionsnedsättningar är det svårare att använda generella antaganden, beroende på att det även är andra faktorer som påverkar behovet. För dessa grupper är statistik på individnivå mer användbar. För specifika målgrupper som Socialnämnden har ett särskilt ansvar för, styrs behovet till stor del av faktorer utanför kommunens kontroll, t ex samhällsekonomin, arbetslöshet och sjukförsäkringsregler.

Enligt Österåkers kommuns befolkningsprognos kommer antalet invånare i kommunen att öka under de kommande åren, med totalt 15 % fram till år 2022. Ett antagande är då att behovet av bostäder generellt sett kommer att öka. Detta antagande ligger till grund för beräkningarna av framtida behov nedan, kombinerat med kännedom om målgrupper och individer. I tabell 1 redovisas den faktiska ökningen i personer och procent. Tabell 2 visar utvecklingen uppdelat i åldersgrupper.

Tabell 1, Ökning antal personer och i % år 2012 till 2022

År	personer	procent
0	117	26%
1-5	468	17%
6	-7	-1%
7-15	492	10%
16-18	295	18%
19	30	5%
20-64	2 861	13%
65-79	838	15%
80+	937	72%
Summa	6 031	15%

Tabell 2, antal personer i Österåkers kommun, befolkningsprognos 2012-2022 (se även bilaga 1)

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	445	464	472	481	489	502	517	531	543	552	562
1-5	2 688	2 686	2 712	2 741	2 765	2 817	2 896	2 969	3 038	3 096	3 156
6	647	575	562	571	587	587	581	601	613	626	640
7-15	5 035	5 225	5 303	5 401	5 442	5 510	5 543	5 516	5 502	5 524	5 527
16-18	1 657	1 533	1 559	1 505	1 574	1 614	1 718	1 815	1 911	1 937	1 952
19	597	587	484	531	479	512	490	546	550	582	627
20-64	22 338	22 476	22 689	22 848	23 075	23 383	23 771	24 125	24 533	24 837	25 199
65-79	5 569	5 774	5 939	6 096	6 192	6 271	6 327	6 384	6 395	6 413	6 407
80+	1 293	1 359	1 421	1 457	1 535	1 621	1 726	1 835	1 947	2 075	2 230
Summa	40 269	40 681	41 141	41 631	42 137	42 818	43 569	44 322	45 032	45 644	46 300

5. Särskilt boende för äldre (SÄBO)

5.1 Bostäder för äldre

Socialtjänstlagen reglerar kommunens ansvar för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd och för dem som har svårigheter beroende på fysiska, psykiska och/eller andra funktionsnedsättningar. Det krävs ett biståndsbeslut från ansvarig nämnd för att få bo i en särskild boendeform. Den boendeform som finns för äldre personer kallas särskilt boende för äldre (SÄBO).

Att det i samhället finns moderna bostäder gör att äldre personer kan bo kvar i sitt ordinära boende med stöd av hemtjänst under en längre tid. Trygghetsbostäder, som är en form av egen bostad med tillgång till viss service, är också ett alternativ som kan förlänga möjligheterna att bo hemma. Trygghetsboende vänder sig till personer över 70 år. Det är inte ett särskilt boende utan man kan ansöka om hemtjänst vid behov av stöd i boendet. Måltider och vissa aktiviteter erbjuds i huset.

Särskilt boende är en boendeform för personer med demenssjukdom eller personer med omfattande behov av vård och omsorg. Det finns i form av korttidsboende, när behovet är avlastning eller tillfällig omsorg, och i form av permanent särskilt boende. Denna boendeprognos behandlar enbart särskilt boende i form av permanenta platser. Korttidsboende omnämns där det är relevant för resonemanget.

5.2 Kommunens förutsättningar

Det är Vård- och omsorgsnämnden som har ansvar för att erbjuda särskilt boende för äldre. Inom kommunens gränser finns år 2013 fem särskilda boenden. Ett är ett korttidsboende som kommunen ansvarar för. Fyra är särskilt boende för permanent boende, där det också finns vissa korttidsplatser. Tre av de permanenta boendena ansvarar kommunen för genom drift i egen regi eller entreprenadupphandling enligt LOU och ett drivs i privat regi (Redolaris AB).

Kommunen kommer under 2014 att införa valfrihet inom permanent särskilt boende, vilket betyder att leverantörer kan ha avtal enligt lagen om valfrihet (LOV). Möjligheten att etablera sig finns för alla som godkänns av kommunen. Den enskilde får välja boende med utgångspunkt i de villkor som kommunen ställer upp för valfrihetssystemet. Kommunen avhänder sig då kontrollen över antalet platser och verksamheter i och med att leverantörer via LOV förfogar över sina lokaler själva och kan sälja platser till andra kommuner.

Två nya särskilda boenden planeras i kommunen, det ena i Margretelund år 2014 med ca 57 lägenheter, det andra i Skånsta något senare med ca 40 lägenheter.

Tillgången till permanent särskilt boende för äldre inom kommunens gräns ser ut som följer

Tabell 3, antal platser inom kommunen och valfrihetssystemet

Namn	Drivs av	Antal platser
Enebacken	HSB omsorg på entreprenad t o m 2016-09	108
Solskiftet	Produktionsstyrelsen i Österåkers kommun	36
Vårdbo	Attendo på entreprenad t o m 2016-01	24
Totalt antal platser som VON förfogar över 2013		168
Vårdbo (2 kort-tidsrum omb)	Attendo på entreprenad t o m 2016-01	2
Smedbygården	Redolaris (säljer enstaka platser till VON enligt ramavtal LOU)	56
Margretelund 2014-2015	Förenade Care	57
Totalt antal platser 2015 inom valfrihetssystemet*		283
Skånsta 2015-2016	–	40
Totalt antal platser 2016 inom valfrihetssystemet*		323

*under förutsättning att vårdgivaren i Margretelund och i Skånsta samt Redolaris ansöker om att ingå i kommunens valfrihetssystem och att de blir godkända.

Några projekt för särskilt boende är på planeringsstadiet. I Björnhammar pågår planläggning av ett särskilt boende på mark som ägs av Armada, där kommer det i framtiden finnas möjlighet att bygga. Under 2013 genomförs en förstudie för ett särskilt boende på Ljusterö. Armada Fastighets AB har fått ett uppdrag i budget 2014

att i samråd med Kommunstyrelsen projektera för ett äldreboende i centrala Åkersberga. Placeringen blir troligtvis på Norrgårdsvägen och antalet platser blir runt 50. Det blir tidigast färdigställt år 2017.

Tabell 4, Nybyggnation på planeringsstadiet

	Preliminärt färdigställande	Antal platser
Ljusterö	2016	8
Björhammar	2017	50
Norrgårdsvägen	2017	50
Antal platser 2016 inom valfrihetssystemet		323
Preliminärt antal platser 2017 inom valfrihetssystemet		431

Det finns 31 korttidsplatser i Österåkers kommun, där äldre kan vistas ett antal dygn. Det primära syftet är att vara en övergång mellan sjukhus och hemmet, men också som avlösning för en maka/make. Dock används korttidsplatser ibland också vid brist på platser i permanent särskilt boende. Behovet av korttidsplatser är därmed beroende av tillgången på permanent särskilt boende.

I Österåkers kommun finns ett trygghetsboende som heter Solhälla. Två ytterligare trygghetsboenden är planerade under 2013-2014, Solgården och Görjansgården. Det är det kommunala bostadsbolaget Armada som på uppdrag av kommunen omvandlar befintliga hyresfastigheter till trygghetsboende.

5.3 Behov av särskilt boende

Det finns 2013-10-01 i Österåkers kommun 232 personer med beslut om permanent särskilt boende för äldre.

Tabell 5, Andel av befolkningen i åldersgrupper med beslut om SÄBO

	Antal personer	Befolkning	Andel av bef
Upp till 64 år	7	33 547	0,02%
65-79 år	58	5 774	1,00%
80 år och äldre	167	1 359	12,29%
Totalt	232	40 680	0,57%

Av dessa hade 199 personer flyttat till särskilt boende och 33 personer väntade på plats. Vänta på plats i särskilt boende kan man göra i sin ordinära bostad, ofta med stöd av hemtjänst, på ett korttidsboende, eller på sjukhuset. Den procentuella

fördelningen av personer per åldergrupp som har beslut om särskilt boende är oförändrad sedan prognosen 2010.

Av de 168 platser som VON förfogar säljs enstaka platser till andra kommuner (4 st. 2013-10-01). Antalet kommer att sjunka då länsöverenskommelsen nu är uppsagd.

VON köpte 2013-10-01 14 platser av det privata särskilda boendet Smedbygården. Därutöver köptes 27 platser i verksamheter som är belägna utanför kommunen. Ibland köps platser för att det inte finns tillgång till plats inom kommunen. Merparten av dessa är upphandlade på ramavtal enligt LOU, vilket betyder att nämnden kan avropa platser allteftersom det behövs. Där köp av platser sker utanför ramavtal är skälen ofta att den enskilde antingen har behov av och behöver en verksamhet med särskild kompetens eller att den enskilda önskar en specifik verksamhet.

Antal fattade beslut per år om särskilt boende har ökat till 100 år 2012, från att ha varit 72 år 2007. Tiden som den enskilde bor i ett särskilt boende har minskat, vilket tyder på att man är sjukare vid inflyttningen idag jämfört med tidigare. Tiden som den enskilde får vänta mellan beslut och inflytt har varierat kraftigt under de senaste åren, och påverkas i allra högsta grad av när förändringar sker i boendestrukturen, som t ex när Enebacken öppnade 2006. I dagsläget är väntetiden lång, över 100 dagar i genomsnitt. Allt fler beslut om korttidsboende fattas, mängden har fördubblats på sex år. En förklaring till det är att personer väntar på permanent särskilt boende.

Fördelningen mellan antal beslut om särskilt boende, tillgång till platser, och köpta platser ut så här (siffror inom parantes visar motsvarande situation år 2010).

Tabell 6, Antal beslut och antal platser

	2010	2013
Beslut om särskilt boende	196	232
Tillgång till platser via entreprenad eller egen regi	168	168
Köpta platser (ej entreprenad/egen regi)	32	41
Enskilda med beslut som väntar	7	33
Sålda platser till andra kommuner	11	4

5.4 Prognos

Prognosen utgår från oförändrad andel av befolkningen får särskilt boende beviljat.

Tabell 7, Prognos för antalet beslut per åldersgrupp, 2013-2022

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
-64	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8
65-79	58	60	61	62	63	64	64	64	64	64
80+	167	175	179	189	199	212	225	239	255	274
Summa	232	241	247	258	269	283	297	311	327	346
Ökning per år		9	6	11	11	14	14	14	16	19
Ackumulerad ökn		9	15	26	37	51	65	79	95	114

Tabell 8, Differens mellan prognostiserade beslut och dagens 168 egna platser i SÄBO

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Behov	232	241	247	258	269	283	297	311	327	346
Egna pl	168	168	168	168	168	168	168	168	168	168
Differens	-64	-73	-79	-90	-101	-115	-129	-143	-159	-178

Tabell 9, Differens mellan prognostiserade beslut och platser i valfrihetssystemet SÄBO

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Behov	232	241	247	258	269	283	297	311	327	346
Valfrihet*	168	168	283	323	431	431	431	431	431	431
Differens	-64	-73	36	65	162	148	134	120	104	85

* Förutsätter att alla projekt på planeringsstadiet genomförs och att samtliga vårdgivare ingår i valfrihetssystemet. Vissa av dessa platser kan säljas till andra kommuner av utföraren.

Sammanfattningsvis visar prognosen att antalet beslut ökar kontinuerligt under de närmaste tio åren. De närmaste åren är ökningen runt tio beslut per år, sedan syns en tydlig ökning i och med att åldersgruppens andel av befolkningen blir allt större. Platser inom valfrihetssystemet i tabellen ovan visar också det totala antalet platser, det är ingen garanti för att dessa används till Österåkers kommunmedborgare. Tex säljer Smedbygården ca en fjärdedel av sina platser till kommunen, resten köps av andra kommuner. De enda platser som VON garanterat förfogar är de inom egen regi eller upphandlade på entreprenad. De räcker inte till för dagens behov.

5.5 Jämförelse med tidigare prognos

År 2010 gjordes den tidigare boendeprognosen. Då bedömde man behovet av platser år 2013 till 234. Dagens 232 personer med beslut om särskilt boende för äldre stämmer alltså väl överens med den prognos som gjordes för tre år sedan.

6. Bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning

6.1 Bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan beviljas bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen om nedsättningen är av sådan grad att den påverkar den dagliga livsföringen. Om personens funktionsnedsättning är stor och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och även bedöms vara varaktig kan den enskilde tillhöra en personkrets enligt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), förkortad LSS, och ha rätt till insatsen bostad med särskild service för vuxna.

6.2 Kommunens förutsättningar

Det är Vård- och omsorgsnämnden som har ansvaret för särskilda boendeformer för personer med psykisk funktionsnedsättning. I Österåkers kommun finns två boenden för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Det ena är en servicebostad enligt LSS, vilket betyder att personerna ska tillhöra personkretsen enligt LSS och ha ett icke tillgodosett behov av boende för att vara berättigad till en plats. Det finns åtta lägenheter på boendet. Det andra boendet är en nyöppnad bostad med särskild service enligt SoL i form av en gruppboendestad med fem lägenheter. Ytterligare två lägenheter ska byggas till.

Tabell 10, Bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning i ÖK

Enhet	Drivs av	Antal lägenheter
Malvavägen LSS	Produktionsstyrelsen	8
Skogstjappan SoL	Akida omsorg AB	5
Totalt		13

Hem för vård och boende, HVB, är en boendeform som kombinerar stöd i bostaden med tillgång till hälso- och sjukvård och behandling. I dagsläget köper kommunen 24 platser i HVB runt om i Sverige. Verksamheterna är upphandlade enligt ramavtal enligt LOU och avrop görs när behov finns.

6.3 Behov av bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning

När tillbyggnaden till den nya verksamheten bostad med särskild service är klar kommer kommunen att ha tillgång till sammanlagt 15 platser i boendeform inom

kommunen enligt LSS och SoL. Detta bör minska behovet av köpta HVB-platser något. Dock är en del av orsakerna bakom behov av HVB-placering sådana att de inte går att ersätta med en bostad med särskild service. Exempel kan vara behov av behandling, kombination av diagnoser, samt mängd bemanning.

I underlag från Socialdepartementet i uppskattar man andelen av den vuxna befolkningen i Sverige med någon form av psykisk funktionsnedsättning till 0,7-1 % av befolkningen. Vid en nyligen genomförd inventering av akter tillhörande målgruppen i kommunen var antalet personer 211 (0,5 % av befolkningen).

Merparten av dessa personer klarar sig bra i vardagen, eventuellt med stöd från psykiatri och/eller kommunen. Det är en mindre andel som genom Österåkers kommun har ett boende. Hur stor den siffran är i kommunerna generellt, avgörs av hur välfungerande stödet är runt individerna i övrigt, t ex läkarkontakt, boendestöd och sysselsättning, men också av om det faktiskt finns boendeformer inom kommunen. Även situationen på bostadsmarknaden i stort påverkar graden av ansökningar. Målgruppen har ett utsatt ekonomiskt läge vilket gör det svårt att ordna egen bostad.

En mellanform av bostad kan finnas i form av ett så kallat trapphusboende. Det är en form av lägenhet som finns i ett trapphus eller liknande, där alla lägenheter hör till verksamheten. Visst personalstöd finns i form av boendestöd och/eller fast personal. Någon typ av gemensamhetsyta kan också finnas. Boendeformen erbjuder inte lika omfattande omvårdnad som en bostad med särskild service, men innebär en mer skyddad boendeform än lägenhet i vanliga lägenhetsbeståndet. Det finns inget trapphusboende i kommunen idag, men det finns behov av den typen av insats.

Antal personer med boendestöd har ökat kraftigt. På drygt ett och ett halvt år har antalet växt från 78 till 99 personer. I antal timmar är ökningen 1 129 timmar per månad jämfört med 534 för tre år sedan.

En annan typ av insats som det kan finnas behov av är en form av mellanvårdsboende (korttidsboende), där den enskilde kan bo under en begränsad till vid behov. Exempel på situationer kan vara när man har varit inom slutenvårdspsykiatri och ska flytta hem, men behöver mycket stöd innan det kan genomföras. Detta ökar möjligheten för den enskilde att kunna bo kvar i sitt ordinära boende istället för att behöva ansöka om en särskild boendeform. Det finns dock inget uppdrag inom kommunen att arbeta med denna lösning.

6.4 Prognos

Nedan finns en uppskattning av framtida behov baserad på befolkningsutveckling, dagens ej tillgodosedda behov, samt kännedom på individnivå. Några personer räknas dubbelt år 2013 pga. starten av det nya boendet.

Tabell 11, Uppskattning av behov bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning

	2010	2013	2016	2018	2020	2022
Bostad med särskild service LSS	8	8	8	8	8	8
Bostad med särskild service SoL	--	5	7	7	7	7
Trapphusboende eller liknande	--	0	10	13	15	15
HVB	15	24	19	17	17	17
Totalt	23	37	44	45	47	47

Uppskattningen bygger på att några personer i dag boendes på HVB flyttar till den nya verksamheten bostad med särskild service. Andra som flyttar in där kommer att flytta från sitt ordinära boende. Därför växer antalet personer med bostad ordnad via kommunen år 2013. Sammanfattningsvis är det största behovet att skapa ett boende i trapphusliknande form.

6.5 Jämförelse med tidigare prognos

Det är svårt att jämföra utfall med tidigare prognos. I den konstaterades ett behov av ett trapphusboende. Sedan den tidigare prognosen har den nya verksamheten bostad med särskild service tillkommit. Vad gäller antalet köpta HVB-platser har de ökat med 9 sedan 2010. Avsaknaden av trapphusboende, och tills helt nyligen, gruppboende enligt SoL, är en förklaring till detta.

7. Bostad med särskild service enligt LSS

7.1 Bostäder enligt LSS för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning kan ha rätt till stöd enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:389), LSS. Stöd kan ges bland annat i form av bostad med särskild service för vuxna i form av gruppboende eller serviceboende. I gruppboende bor man i egen lägenhet nära personal och gemensamhetsutrymme. I serviceboende finns tillgång till personal och gemensamhetsutrymme, men på ett längre avstånd. I serviceboende ska man kunna klara sig mer självständigt än i en gruppboende.

Insatsen boende med särskild service för vuxna kan man ansöka om när man har fyllt 18 år. Vanligt är att ansökan görs efter gymnasiet, runt 20-21 års ålder, men variationen är stor. Det finns även boende med särskild service för barn. Denna prognos behandlar enbart boende med särskild service för vuxna. Det finns också en variant på insatsen som heter särskilt anpassad boende. Det innebär att kommunen tillhandahåller en lägenhet men att personalstöd och gemensamhetsyta inte ingår. Dessa behandlas inte i denna prognos.

Målet med LSS är att människor med funktionsnedsättning ska ha goda levnadsvillkor och kunna leva och bo så likt andra människor som möjligt. Personer med funktionsnedsättning som har rätt till stöd enligt LSS har också alltid rätt till stöd enligt Socialtjänstlagen. LSS är en så kallad pluslag och den enskilde väljer själv enligt vilket lagstöd han eller hon ansöker om hjälp.

7.2 Kommunens förutsättningar

Det är Vård- och omsorgsnämnden som har ansvar för boendeformer enligt LSS. Nämnden i Österåkers kommun förfogar över 12 verksamheter för boende med särskild service med sammanlagt 103 lägenheter. Åtta av verksamheterna är gruppboenden, fyra är serviceboenden. Av serviceboendena är en verksamhet riktad till personer med psykisk funktionsnedsättning och behandlas i avsnitt 6. En

verksamhet drivs av en privat utförare efter upphandling, de övriga drivs av Produktionsstyrelsen enligt beställningar från Vård- och omsorgsnämnden.

Tabell 12, LSS-bostäder i Österåkers kommun

Enhet	Drivs av	Antal lägenheter
Bergsätra	Produktionsstyrelsen	10
Ngv 35 Plan 2	Produktionsstyrelsen	4
Planett	Produktionsstyrelsen	6
Oppsätra	Produktionsstyrelsen	11
Smedby	Produktionsstyrelsen	9
Skånsta	Produktionsstyrelsen	6
Ljusterö	Produktionsstyrelsen	11
Skonaren	Produktionsstyrelsen	6
Gruppbostad totalt		63
Runö SoS	Produktionsstyrelsen	11
Ngv SoS	Produktionsstyrelsen	14
Malva	Produktionsstyrelsen	8
Åkerspark	Olivia omsorg AB	7
Servicebostad totalt		40
Platser egen regi/entreprenad 2013		103
Hantverkaren 2014	?	6
Platser egen regi/entreprenad 2014		109

Utöver de verksamheter som drivs på uppdrag av kommunen finns det två enskilda verksamheter inom kommunens gräns som drivs av privata företag, Skeppet och 33:an. Vård- och omsorgsnämnden har ramavtal med verksamheterna, vilket betyder att nämnden kan köpa enstaka platser när det behövs.

Tabell 13, LSS-bostäder i Österåkers kommun, annan huvudman

Enhet	Drivs av	Antal lägenheter
Skeppet	Nytida (Carema)	6
33:an	33:ans AB	11
Platser annan huvudman*		17

* Verksamheterna säljer platser till Österåkers kommun och till andra kommuner

Nämnden köper också enstaka platser utanför kommunen enligt ramavtal. Detta kan vara på grund av att den enskilde har speciella behov som kräver en särskild inrättning på verksamheten, att den enskilde ha andra starkt vägande skäl att önska en bostad utanför kommunen, eller på grund av att det inte finns platser inom kommunens verksamheter.

Nedan finns en sammanställning över det antal platser som nämnden nyttjar i LSS-bostäder för vuxna 2013-10-01.

Tabell 14, Totalt antal nyttjade platser i LSS-bostäder

Egen regi/entreprenad	97
Enstaka platser inom kommunen	11
Enstaka platser utom kommunen	10
Totalt	118

7.3 Behov av bostäder enligt LSS

I Österåkers kommun får cirka 0,90 % av befolkningen insatser enligt LSS (oktober 2013). Detta har ökat från 0,62 % på ett drygt decennium. Det är framförallt insatser riktade till barn samt insatsen daglig verksamhet som har ökat. Andelen av befolkningen som har bostad enligt LSS 9.9 § har under de senaste åren varierat mellan 0,27 % och 0,31 %, med en svag tendens till ökning. Detta innebär också en faktisk ökning av antalet personer med insatser då den totala folkmängden har ökat (från 93 till 119 beslut om insatsen mellan åren 1999 och 2013).

Österåkers kommun har en relativt hög andel personer med insatser enligt LSS. Det finns ett utjämningsystem nationellt som ger bidrag till kommuner med många beslut enligt LSS. Österåkers kommun tar emot bidrag varje år (ca 33 mkr).

Situationen på bostadsmarknaden i stort kan påverka antalet ansökningar om bostad. LSS ger rätt till en bostad om man tillhör personkretsen, har behov av en bostad, och behovet inte tillgodoses på annat sätt. Målgruppen har ofta ett utsatt ekonomiskt läge vilket gör det svårare att ordna egen bostad.

Antalet beslut om insatser till barn har ökat. Detta visar på en framtida ökning, då barnen blir vuxna. Exempelvis har beslut om barnboende ökat. Att antalet beslut om daglig verksamhet har ökat tyder också på framtida ökning inom boende, då många startar med daglig verksamhet efter gymnasiet och sedan flyttar efter några år. Kommunen har också kännedom om flera personer med individuella planer där man har angivit att man kommer att ansöka om boende inom några år.

Boendestöd enligt SoL beviljas allt oftare till personer som tillhör personkretsen i LSS men som har en egen bostad.

7.4 Prognos

Att beräkna det framtida behovet av lägenheter för bostad med särskild service enligt LSS kan göras med hänsyn taget till tre faktorer: befolkningsprognos, faktisk kunskap på individnivå samt tendenser inom avflyttning, diagnostisering och mortalitet.

Att jämföra befolkningsammansättning och - utveckling med antalet individer med insatser idag är ett sätt att grovt uppskatta behovet av framtida LSS-bostäder.

Befolkningen ökar, om än olika mycket inom olika grupper. En viss andel (i snitt 0,29 % under de senaste 10 åren) av befolkningen har behov av bostad för vuxna och detta har en svag tendens att öka. Med antagandet att andelen om tio år har ökat till 0,31 % skulle man se att behovet år 2022 (med 46 300 invånare) kommer att vara 144 lägenheter.

Den stora ökningen sker dock inte genom befolkningsökning, utan genom ökad andel personer som ansöker om insatsen. I dagsläget finns även ett uppdämt behov, och många personer väntas ansöka om bostad med särskild service inom de närmaste åren. En avidentifierad sammanställning över förmodade kommande ansökningar bidrar till prognosen.

Åldersstrukturen i kommunens verksamheter är relativt hög, vilket talar för att det kommer att finnas lediga lägenheter i framtiden. Samtidigt går samhällsutvecklingen mot att fler unga får diagnoser som berättigar till stöd enligt LSS, vilket talar för att fler personer också kommer att ansöka om och bli beviljad bostad med särskild service. Denna utveckling är tydlig i Österåkers kommun.

Sammanfattningsvis kommer den mest tillförlitliga uppskattningen från en avvägning av ovanstående i kombination med kännedom på individnivå. Behov av nya bostäder enligt LSS för gruppen med funktionsnedsättning som socialförvaltningen kan

identifiera redovisas i tabellen nedan.

Tabell 15, Behov av platser i LSS-bostäder 2013-2022

	Läge 2013	Behov* 2013	2014	2016	2018	2020	2022
Gruppbofastad	72	81	81	83	85	91	98
Servicebofastad	46	60	71	88	106	123	134
Totalt behov	118	141	152	171	191	214	232

* Avseende att det finns personer med behov av insatsen som ej fått den verkställd alt ej ansöker pga. brist på platser

Hänsyn är tagen till att en viss andel av de boende i gruppbofastäder idag avlider eller flyttar. Uppskattningen av avflyttningsgraden för de boende i servicebofastad är högre, beroende på att det kan vara personer som kan ha olika typer av stöd i olika faser av livet.

Utöver den gruppbofastad som planeras vara färdig i slutet av 2014 finns behov av en ytterligare gruppbofastad omgående. På tio års sikt bör det ha tillkommit totalt fyra till fem gruppbofastäder. Vad gäller servicebofastäder finns det redan nu ett stort uppdämt behov, och behovet ökar stadigt under de närmaste tio åren.

Tabell 16, Ackumulerad ökning av behov av platser 2013-2022

	2013	2014	2016	2018	2020	2022
Gruppbofastad	9	9	11	13	19	26
Servicebofastad	14	25	42	60	77	88
Totalt behov	23	34	53	73	96	114

7.5 Tidigare prognos

I prognosen från 2010 bedömdes att behovet av att stödja personer med en typ av boendestöd i sina egna lägenheter skulle öka. Detta har ökat, en ny verksamhet har startat med denna inriktning. Detta gör också att ökningen av behovet av servicebofastäder har varit något mindre än vad den annars skulle ha varit.

En ny gruppbofastad hade behövts år 2011 och en andra år 2013. Ingen ny gruppbofastad har tillkommit. Under 2014 planeras en ny gruppbofastad att uppföras. Behovet av tillförsel av lägenheter till servicebofastad har inte heller tillgodosetts, därav det ovan redovisade uppdämda behovet.

8. Behov av bostäder inom individ- och familjeomsorg

8.1 Bostäder för personer inom individ- och familjeomsorgen

Socialtjänsten har i vissa fall ansvar för att med hjälp av boende stödja unga vuxna vars familjehemsplacering avslutas, flyktingfamiljer utan ordnad försörjning, ensamkommande barn som blivit vuxna, personer med missbruksproblematik och personer som är våldsutsatta i en nära relation och som behöver annat boende.

Socialtjänsten har dock inget generellt bostadsförsörjningsansvar. Individer har ansvar för att i första hand själva ordna bostad, även utanför kommunens gränser om nödvändigt. I akuta lägen kan socialtjänsten stötta med tillgång till tillfällig bostad.

8.2 Kommunens förutsättningar

Ansvaret för stöd till ovanstående grupper är i första hand Socialnämndens. Nämnden förfogar över 55 lägenheter som hyrs ut med tidsbegränsade kontrakt. Det finns en prioriteringsordning för vilka grupper som får ett andrahandskontrakt via Socialnämnden:

1. Flyktingar
2. Ensamkommande flyktingbarn
3. Personer med missbruksproblem
4. Föräldrar med barn (i akuta situationer)
5. Personer utsatta för våld i nära relationer
6. Personer med behov av särskilt stöd
7. Personer utan egen bostad
8. Via kommunbyte

I Österåkers kommun är kötiderna relativt långa för att få en hyresrätt. Det kommunala bolaget Armada Fastigheter AB har kötider på 1,5 år och uppåt, ju lägre hyra desto längre kötid. Man behöver ha en inkomst som motsvarar 3 ggr hyran för att få ett kontrakt. Försörjningsstöd godkänns inte som inkomst, däremot sjukersättning, studiemedel eller ålderspension. Det finns också andra fastighetsägare som har liknande krav på hyresgästen

Takten på nybyggnation i Österåker är hög jämfört med många andra kommuner. Dock blir hyrorna i nyproducerade lägenheter relativt sett höga vilket gör det svårt för många ekonomiskt utsatta personer att ha råd att bo i nya lägenheter. Dessutom sker de flesta nybyggnationer för ägande- eller bostadsrättsändamål.

Målgrupper som kan behöva en boendeform liknande gruppboende, är ensamkommande barn och äldre personer med missbruk.

8.3 Behov av bostäder för personer inom individ- och familjeomsorgen

De 55 lägenheterna anvisas via biståndsbeslut. Målet med biståndsbeslutet är att den enskilde ska bli självförsörjande, även vad gäller eget boende. Antalet lägenheter bedöms idag vara lagom, med tanke på att socialtjänsten inte ska vara en bostadsförmedlande aktör. Däremot behöver tillströmningen av nya lägenheter ständigt fungera, då ett andrahandskontrakt kan bli ett förstahandskontrakt och lämnas över till en enskild med biståndsbeslut när denne blivit självförsörjande.

Idag finns ett gruppboende för ensamkommande barn, med sammanlagt nio platser samt fyra platser i träningslägenhet. Antalet platser skulle behöva utökas.

Socialnämnden har fått i uppdrag att undersöka möjligheterna för att starta ett boende för äldre personer med missbruk.

8.4 Prognos

Behovet av antal lägenheter för Socialnämndens målgrupper påverkas av befolkningsutveckling, antalet flyktingar och ensamkommande barn som kommer till kommunen, och läget på arbetsmarknaden som påverkar försörjningen. Även bostadsmarknadens egenskaper och utveckling påverkar behovet då möjligheten att ordna egen bostad varierar med detta.

Även om det totala antalet lägenheter som Socialnämnden förfogar över inte ska öka relativt sett, så behöver tillförseln öka för att personer ska kunna teckna egna kontrakt efter en övergångstid.

Tabell 17, Behov av lägenheter förmedlade av Socialnämnden 2013-2022

	2010	2013	2016	2018	2020	2022
Behov av lägenheter	35	55	58	60	62	63
Behov av tillförsel /år	–	20	25	26	28	28
Utflyde av lägenheter	–	20	22	24	26	27

Behovet av platser för särskilda målgrupper i bostäder, typ gruppboende, redovisas nedan.

Tabell 18, Behov av bostäder för målgrupper i gruppboende eller liknande 2013-2022

	2013	2016	2018	2020	2022
Ensamkommande barn, gruppboende	9	15	15	15	15
Ensamkommande barn, träning	4	8	8	8	8
Äldre med missbruk, gruppboende	0	6	6	6	6

8.5 Tidigare prognos

I den tidigare prognosen från år 2010 diskuterades samma behov som ovan, av mindre och billiga lägenheter för målgrupperna. Under de senaste tre åren har antalet lägenheter utökats. Dels via nytillskott, och dels pga. att Socialnämnden har övertagit flyktingmottagandet, inklusive vissa lägenheter, från annan del av kommunen.

VON § 288

Dnr. VON 2013/0070-749

Utdrag: KS, akt

Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper

Ärende

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att till Kommunstyrelsen påtala behov av bostäder för nämndens målgrupper. Socialförvaltningen har upprättat prognoser för det framtida behovet av bostäder för de målgrupper som Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden har ansvar för. Prognoserna är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Tidigare beredning

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2013-11-15.

Yrkande

Mikael Ottosson (KD) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom boendeprognosen avseende Vård- och omsorgsnämndens målgrupper samt översänder boendeprognosen till Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkanden och finner att så är fallet.

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom boendeprognosen avseende Vård- och omsorgsnämndens målgrupper.
2. Vård- och omsorgsnämnden översänder boendeprognosen till Kommunstyrelsen.

SN § 252

Dnr. SN 2013/0063-700

Utdrag: KS, akt

Boendeprognos för socialtjänstens målgrupper

Ärende

Socialnämnden ansvarar för att till Kommunstyrelsen påtala behov av bostäder för nämndens målgrupper. Socialförvaltningen har upprättat prognoser för det framtida behovet av bostäder för de målgrupper som Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för. Prognoserna är beräknade utifrån befolkningstillväxt, kännedom på individnivå, samt med hänsyn taget till andra tendenser i samhället.

Tidigare beredning

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2013-11-15.

Yrkande

Helena Jungenstam (M) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att Socialnämnden ställer sig bakom boendeprognosen avseende Socialnämndens målgrupper och översänder boendeprognosen till Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Socialnämnden beslutar enligt Helena Jungenstams (M) yrkanden och finner att så är fallet.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden ställer sig bakom boendeprognosen avseende Socialnämndens målgrupper.
2. Socialnämnden översänder boendeprognosen till Kommunstyrelsen.

VON § 5:7

Dnr. VON 2014/0052-749

Utdrag: KS, akt

Behov av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper**Ärende**

Ärendet sammanfattar behovet av bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper baserat på boendeprognos 2013.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2014-05-15.

Yrkande

Mikael Ottosson (KD) yrkar bifall till punkterna 1 och 2 i beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en upphandling av en gruppbostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten, samt att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppbostad för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Jörgen Palmberg yrkar avslag på punkt 1 i beslutsförslaget och bifall till punkt 2 i beslutsförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkande eller Jörgen Palmbergs (S) yrkande avseende punkt 1 i beslutsförslaget. Votering begärs och genomförs avseende punkt 1 i beslutsförslaget med ja-röst för bifall till punkt 1 i beslutsförslaget och nej-röst för avslag på punkt 1 i beslutsförslaget. Voteringen utfaller med 8 ja-röster och 3 nej-röster innebärande att Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkande avseende punkt 1 i beslutsförslaget. Ordföranden frågar därefter om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) och Jörgen Palmbergs (S) yrkanden avseende punkt 2 i beslutsförslaget och finner att så är fallet.

Särskilt yttrande

”Vi Socialdemokrater yrkade på avslag till beslutsförslag 1 på ärende 6. Anledningen är att vi anser att gruppboستäder inom LSS skall ägas till 100 % av kommunen. Orsaken till detta är att vi måste säkerställa att invånarna med funktionsnedsättningar i Österåkers kommun alltid får sina behov av gruppboستäder tillgodosedda. Det är endast genom kommunalt ägd fastighet som man kan garantera att behovet kan tillgodoses.

Forts. nästa sida

M. O. JO

Forts. VON § 5:7

Om man släpper detta till den sk. privata marknaden är man i händerna på marknadskrafterna. Vi är oerhört rädda för att våra medborgare med funktionsnedsättning blir en bricka i marknadsspelet. Vi är inte beredda att utsätta denna grupp för risker som vi sett inom skolområdet (John Bauer).”

För S gruppen
Jörgen Palmberg

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en upphandling av en gruppbostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning inklusive tillgång till lokal och drift av verksamheten.
2. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att med Armada Fastighets AB undersöka förutsättningarna för att bygga en gruppbostad för personer med psykisk funktionsnedsättning.

M.O JP

VOTERINGSLISTA FÖR VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Ledamöter	Närv	Tjg	Vot §			Vot § 5:7			Vot §		
			Ja	Nej	Avst	Ja	Nej	Avst	Ja	Nej	Avst
<i>Ordinarie</i>											
KD Mikael Ottosson, ordf.		✓				✓					
M Christina Funhammar 1:e v ordf.		✓				✓					
M Ulf Ellnebrant		✓				✓					
M Birgitta Netterström		✓				✓					
M Kim Skerving		✓				✓					
FP Monica Kjellman		✓				✓					
ÖP Ingrid Jacobsen		—									
S Jörgen Palmberg, 2:e v ordf.		✓					✓				
S Cecilia Ringstedt		✓					✓				
V Daniel Lagunas		✓					✓				
RP Christer Pehrsson		—									
<i>Ersättare</i>											
M Josefine Radonné	—										
FP Kerstin Nilsson	✓	✓				✓					
C Len Blomgren	—										
KD Fred Ståhlgren	✓	✓				✓					
S Carlos Núñez	✓										

Mer
inter

ers.
ordnad

8 3

- Ordning för inkallande av ersättare
- M: M FP C KD ÖP
 - FP: FP M C KD ÖP
 - KD: KD C ÖP M FP
 - C: C KD ÖP FP M
 - ÖP: ÖP C KD M FP
 - S: S MP V
 - RP: RP KD
 - MP: MP S V
 - V: V MP S

M.O JB